

Αθήνα 13-3-2019

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Στην Κύπρο βρέθηκε η πρόεδρος του ΚΕΘΙ Ειρήνη Αγαθοπούλου, ανήμερα της 8^{ης} Μάρτη, Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών, ως προσκεκλημένη του Προέδρου της Δημοκρατίας, κ. Αναστασιάδη και της Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, κ. Αντωνίου. Εκπροσωπώντας το Υπουργείο Εσωτερικών της Ελλάδος και συγκεκριμένα την Υφυπουργό Εσωτερικών αρμόδια για θέματα ισότητας, κ. Μαρίνα Χρυσοβελώνη, πραγματοποίησε συναντήσεις με διάφορους φορείς και οργανώσεις της Κύπρου και ήταν κεντρική ομιλήτρια σε εκδήλωση στο Προεδρικό Μέγαρο, με θέμα τις πολιτικές ισότητας σε Ελλάδα και Κύπρο.

Το πρωί της Παρασκευής 8 Μάρτη, η κ. Αγαθοπούλου είχε συνάντηση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης με τα μέλη του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΔΓ). Ο ΕΜΔΓ αποτελείται από γυναικείες οργανώσεις και φορείς και συνιστά το βασικό όργανο στη διαμόρφωση και προώθηση της κυβερνητικής πολιτικής για την ισότητα των φύλων στην Κύπρο. Στη συνάντηση αυτή συζητήθηκαν τρόποι συνεργασίας της Ελλάδας με την Κύπρο στους τομείς της προώθησης θεμάτων ισότητας και εξάλειψης των διακρίσεων στην εκπαίδευση, της εξάλειψης της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, κ.ά.. Στην Κύπρο υπάρχουν οργανώσεις που ασχολούνται με την καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας παρέχοντας συμβουλευτική σε άνδρες-θήτες, μια εμπειρία που μπορεί να φανεί χρήσιμη και στο ελληνικό Υπουργείο Εσωτερικών για τον σχεδιασμό πολιτικών με στόχο την πολύπλευρη αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, όπως προβλέπει η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας, στην κεντρική ομιλία στο Προεδρικό Μέγαρο της Κύπρου, η πρόεδρος του ΚΕΘΙ έκανε αναφορά στη σημασία του εορτασμού 8^{ης} Μάρτη και ανέφερε συγκεκριμένες πολιτικές που εφαρμόζουν οι δύο χώρες για τη βελτίωση της θέσης των γυναικών τόσο στον εργασιακό τομέα όσο και στο κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι. Ακόμη, παρέθεσε στατιστικά στοιχεία για την ενδοοικογενειακή βία και για τις δύο χώρες, καθώς και για τη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, στοιχεία τα οποία δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά και δηλώνουν την ανάγκη για τη λήψη επιπλέον μέτρων. Η κ. Αγαθοπούλου έκλεισε την ομιλία της με τη δέσμευση – εκ μέρους του ελληνικού Υπουργείου Εσωτερικών – ότι οι δύο χώρες θα ξεκινήσουν στενή συνεργασία και θα σχεδιάσουν από κοινού περαιτέρω πολιτικές για την ισότητα των φύλων. Χαρακτηριστικά είπε: «Οι διεκδικήσεις μας είναι κοινές και το ίδιο κοινές οφείλουν να είναι και οι δράσεις μας. Για το λόγο αυτό, θα ξεκινήσουμε μια πιο συστηματική συνεργασία και συμπόρευση στα θέματα ισότητας των φύλων μεταξύ των χωρών μας μέχρι το επιθυμητό αποτέλεσμα, που είναι μια πιο δίκαιη κοινωνία, στην οποία επιθυμούμε να ζήσουμε, αλλά και να την αφήσουμε παρακαταθήκη στα παιδιά μας».

Το Γραφείο Τύπου

Ακολουθεί η ομιλία της Προέδρου του Κ.Ε.Θ.Ι.

Αγαπητές και αγαπητοί,

Είναι μεγάλη η χαρά και η τιμή να βρίσκομαι σήμερα εδώ, μαζί σας, για πρώτη φορά στην Κύπρο, με αφορμή μια σημαντική επέτειο, την επέτειο της 8^{ης} Μάρτη, Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα των Γυναικών. Σαν σήμερα, το 1857 οι εργάτριες στα υφαντουργεία και στα ραφτάδικα της Νέας Υόρκης, κατεβαίνουν σε απεργία και διαδηλώσεις. Αξίζει μια μικρή αναδρομή για να θυμόμαστε από πού ξεκινήσαμε, πού έχουμε φτάσει και πόσο δρόμο έχουμε ακόμη να διανύσουμε. Εκείνη την εποχή οι γυναίκες διεκδικούν ανθρώπινες συνθήκες δουλειάς και μείωση των ωρών εργασίας. Υπολογίζεται ότι οι γυναίκες δούλευαν στα εργοστάσια περίπου 16 ώρες τη μέρα ενώ οι μισθοί τους ήταν σημαντικά μικρότεροι απ' τους μισθούς των ανδρών.

Έτσι, στα αιτήματα των εργατριών της Νέας Υόρκης περιλαμβανόταν και η μείωση των ωρών εργασίας στις 10, αλλά και η εξίσωση των μισθών ανδρών και γυναικών. Όμως εκτός των άλλων διακρίσεων, οι εργάτριες είχαν να αντιμετωπίσουν και τη διάκριση που γινόταν ανάμεσα στους εργαζόμενους αγγλοσαξονικής καταγωγής και στους υπόλοιπους υπέρ των πρώτων. Πολλαπλές διακρίσεις τις ονομάζουμε σήμερα..

Η απεργία της 8ης του Μάρτη 1857 ήταν απ' τις σημαντικότερες στιγμές του εργατικού κινήματος διεθνώς, αφού έβαζε στην πρώτη γραμμή τα ζητήματα κατά της εκμετάλλευσης, κατά των φυλετικών διακρίσεων, κατά της ανισοτιμίας ανδρών και γυναικών. Αισθανόμενοι την απειλή μιας γενικευμένης εργατικής εξέγερσης, οι εργοστασιάρχες απάντησαν με ομαδικές απολύσεις και εξαπέλυσαν τους «μπράβους» τους, για να τρομοκρατήσουν τις εργάτριες που πρωτοστατούσαν στην απεργία. Παρά την τρομοκρατία, οι διαδηλώσεις εκείνης της μέρας χαρακτηρίστηκαν από το μέγεθος και τη μαχητικότητα τους. Στους εργοδότες και στην κυβέρνηση δεν έμενε άλλος δρόμος από το να χρησιμοποιήσουν την αστυνομία. Οι αστυνομικές δυνάμεις ρίχτηκαν με μανία πάνω στις εργάτριες και οι διαδηλώσεις βάρφηκαν στο αίμα, όμως το εργατικό κίνημα είχε ήδη γεννηθεί. Δυο χρόνια αργότερα, οι γυναίκες που συμμετείχαν στις κινητοποιήσεις οργάνωσαν το πρώτο εργατικό σωματείο γυναικών και συνέχισαν τον αγώνα για τη χειραφέτησή τους.

Αρκετά χρόνια μετά, το 1909 με πρωτοβουλία του Σοσιαλιστικού Κόμματος των ΗΠΑ εορτάστηκε για πρώτη φορά η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας και υιοθετήθηκε δύο χρόνια αργότερα από τη Σοσιαλιστική Διεθνή. Το 1960, η άνοδος του φεμινιστικού κινήματος αναζωογόνησε το ενδιαφέρον για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, το οποίο παραμένει ζωντανό και επίκαιρο μέχρι και σήμερα, παρότι η μέρα αυτή έχει χάσει αρκετά τον πολιτικό και διεκδικητικό της χαρακτήρα και είναι πρωτίστως μια αφορμή για να εκφράσουν οι άνδρες την αγάπη τους στις γυναίκες.

Εμείς όμως, οι γυναίκες και οι άνδρες που επιζητούμε περισσότερη ισότητα, γιατί γνωρίζουμε καλά πως η ισότητα των φύλων είναι δείγμα ευημερίας, προόδου και δίκαιων κοινωνιών, δεν αρκούμαστε και δεν πρέπει να αρκούμαστε στον ρομαντικό χαρακτήρα της ημέρας!

Σήμερα, 8 Μάρτη 2019, ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος, όπως και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Κύπρου άνοιξαν το πρωθυπουργικό και το υπουργικό μέγαρο αντίστοιχα, σε γυναίκες, γυναικείες οργανώσεις, σωματεία και τους έδωσαν φωνή. Και τους συγχαίρουμε γι' αυτό διότι δυναμώνουν τη φωνή μας. Επίσης, σήμερα, 8 Μάρτη 2019, εκατομμύρια γυναίκες σε όλον τον πλανήτη, έλαβαν μέρος στην παγκόσμια φεμινιστική απεργία. Η Παγκόσμια Φεμινιστική Απεργία ξεκίνησε το 2016, ως Διεθνής Απεργία των Γυναικών, με πρωτοβουλία φεμινιστικών και γυναικείων συλλογικοτήτων από διαφορετικές χώρες της Ευρώπης, της Ασίας, της Αφρικής και της Αμερικής. Πέρυσι συμμετείχαν περισσότερες από 40 χώρες και μόνο στην Ισπανία συμμετείχαν περισσότερες από 5 εκατομμύρια γυναίκες. Φέτος, για πρώτη φορά συμμετείχε και η Ελλάδα στην Παγκόσμια Φεμινιστική Απεργία, με πρωτοβουλία φεμινιστικών και γυναικείων οργανώσεων, αιρετών γυναικών στη Βουλή, την Ευρωβουλή, την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση, καλλιτεχνίδων, επαγγελματιών και φοιτητριών.. Οι γυναίκες απεργούν και διεκδικούν γιατί ακόμη και σήμερα, στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης, αλλά και του κόσμου, οι γυναίκες αντιμετωπίζουν σωρεία διακρίσεων και αποκλεισμών που συνδέονται με το φύλο τους τόσο στην ιδιωτική σφαίρα της ζωής όσο και στη δημόσια, αλλά έχουν να αντιμετωπίσουν και την όξυνση των πολλαπλών μορφών βίας που σημειώνεται ή αποκαλύπτεται τα τελευταία χρόνια και είναι αναγκαίο να πούμε ότι η έμφυλη βία είναι άκρως συνυφασμένη με τη ρατσιστική βία, αλλά και γενικότερα με την συντηρητικοποίηση της Ευρώπης και την άνοδο της Ακροδεξιάς και του φασισμού.

Η απάντηση στη συντήρηση που προέρχεται από την άκρα δεξιά πρέπει να είναι περισσότερη ισότητα, περισσότερη δημοκρατία, περισσότερα δικαιώματα για εργαζόμενες και εργαζόμενους, μετανάστες και μετανάστριες, για όλους τους ευρωπαίους πολίτες, άνδρες και γυναίκες.

Όσον αφορά την ισότητα των φύλων συγκεκριμένα, η πρόοδος που έχει συντελεστεί στην ΕΕ σε θεσμικό επίπεδο είναι αδιαμφισβήτητη. Μια σειρά Ψηφισμάτων, Κανονισμών, Οδηγιών, Σχεδίων Δράσης και άλλων ενεργειών που προτείνουν μέτρα ή/και δεσμεύουν τα Κράτη Μέλη για ανάληψη δράσης σε επιμέρους θεματικά πεδία, που άπτονται της ισότητας των φύλων έχουν δημιουργήσει ένα ισχυρό θεσμικό και νομικό πλαίσιο. Και στην Ελλάδα, αλλά και στην Κύπρο, τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια πρόοδος, κυρίως σε θεσμικό επίπεδο για την ισότητα των φύλων, με σημαντικότερο όλων γεγονός, την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας, γνωστή και ως Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. Στην Κύπρο η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ την 1^η Μαρτίου 2018 ενώ στην Ελλάδα την 1^η Οκτωβρίου 2018. Η ανάγκη εφαρμογής της Σύμβασης αυτής είναι παραπάνω από επιτακτική, ειδικά εάν δει κανείς τα στατιστικά στοιχεία για τη βία κατά των γυναικών στις δύο χώρες:

Ενδεικτικά να αναφέρω ότι η Έκθεση που κατατέθηκε πρόσφατα από την Κύπρο, με αφορμή την Κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, έδειξε ότι περίπου 9.800 περιστατικά έμφυλης βίας καταγράφηκαν στη χώρα από το 2005 έως το 2015. Παράλληλα, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στατιστικά της Κυπριακής Αστυνομίας, 1.676 γυναίκες και 292 ανήλικα κορίτσια (ΣΥΝΟΛΟ 1968) από το 2015 έως το 2017

ανέφεραν στην Αστυνομία ότι έχουν δεχθεί σωματική, ψυχολογική ή σεξουαλική βία στην Οικογένεια. Αντίστοιχα τα στοιχεία για την έμφυλη βία στην Ελλάδα, καταδεικνύουν μια εξίσου δύσκολη εικόνα. Και πάλι ενδεικτικά, αξίζει να σημειωθεί ότι από το 2015 έως σήμερα περισσότερες από 8.000 γυναίκες θύματα βίας έχουν απευθυνθεί στα 14 Συμβουλευτικά Κέντρα του ΚΕΘΙ πανελλαδικά για να λάβουν στήριξη.

Είναι όμως η έμφυλη ή ενδοοικογενειακή βία ο μόνος δείκτης ανισότητας στις χώρες μας; Η απάντηση είναι δυστυχώς όχι. Ένα άλλο σαφές παράδειγμα των έμφυλων ανισοτήτων αλλά και δημοκρατικού ελλείμματος εν τέλει, στις κοινωνίες της Ελλάδας και της Κύπρου αποτελεί η χαμηλή συμμετοχή των γυναικών στη δημόσια πολιτική ζωή και ιδίως στα κέντρα λήψης των πολιτικών αποφάσεων. Με τα πιο πρόσφατα στοιχεία, η εκπροσώπηση των γυναικών στο ελληνικό κοινοβούλιο δεν ξεπερνά το 18,3% ενώ στο 17,9% βρίσκεται στην Κύπρο. Στην τοπική αυτοδιοίκηση 16 είναι οι γυναίκες δήμαρχοι σε συνολικά 325 δήμους στην Ελλάδα (ποσοστό 4,9%) ενώ 4 στους 39 είναι οι γυναίκες δήμαρχοι στην Κύπρο (ποσοστό 11,4%).

Η σημερινή Κυβέρνηση στην Ελλάδα έχει θέσει ως άμεση πολιτική προτεραιότητα την κατάθεση και ψήφιση Νομοσχεδίου για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας, της ισότητας στην πράξη. Ειδικότερα, το σχετικό Σχέδιο Νόμου το οποίο συζητείται αυτές τις ημέρες στη Βουλή και από την επόμενη εβδομάδα θα είναι νόμος του κράτους, έρχεται να κάνει πράξη μια διεκδίκηση πολλών ετών του φεμινιστικού κινήματος, αυξάνει την ποσοστιαία φύλου στις εκλογές στο 40%, για να δούμε τα ποσοστά που ανέφερα πριν να ανεβαίνουν. Εκτός αυτού όμως, με τη συγκεκριμένη νομοθετική πρόταση εισάγεται για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη αυτοτελές θεσμικό πλαίσιο με αντικείμενο την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, δεδομένου ότι, έως σήμερα, τα ζητήματα έμφυλων διακρίσεων επιλύονται με την εφαρμογή διατάξεων οικογενειακού ή εργατικού δικαίου ή δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και υπό το φως σχετικών Κοινοτικών Οδηγιών ή με την εφαρμογή διατάξεων υπερνομοθετικής ισχύος, όπως το ίδιο το Σύνταγμα της χώρας ή και διεθνείς συνθήκες, τις οποίες η Ελλάδα έχει κυρώσει. Το Νομοσχέδιο αυτό ως βασική επιδίωξη έχει να δημιουργήσει τις βάσεις και τις προϋποθέσεις για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την άρση των έμφυλων διακρίσεων σε όλα τα πεδία της δημόσιας, κοινωνικής και οικονομικής ζωής, με την πρόβλεψη πολιτικών, μέτρων και δράσεων που θα υλοποιούνται εκ μέρους της Πολιτείας, αλλά και εκ μέρους της κοινωνίας των πολιτών και των συλλογικών τους οργανώσεων. Με τον ίδιο νόμο, το δίκτυο δομών για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας και οι δομές του (η πανελλαδική 24ωρη γραμμή SOS, τα 41 συμβουλευτικά κέντρα και οι 20 Ξενώνες Φιλοξενίας) γίνονται μόνιμες δομές του κράτους, ενώ μέχρι σήμερα χρηματοδοτούνταν από Ευρωπαϊκά προγράμματα. Η ελληνική πολιτεία δεσμεύεται πλέον να διαθέτει πόρους από τον κρατικό προϋπολογισμό για τις δομές αυτές, δεδομένης της αναγκαιότητάς τους.

Το νομοσχέδιο αυτό έρχεται να προστεθεί σε μια σειρά άλλων νομοθετικών ρυθμίσεων κοινωνικής και εργασιακής πολιτικής, που υλοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια και κάνουν άλλο ένα βήμα για την πλήρη συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής ανδρών και γυναικών, πολύ σημαντικό δείκτη έμφυλης ισότητας. Η αύξηση των δωρεάν θέσεων σε βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, το στεγαστικό επίδομα σε νέα ζευγάρια, η αύξηση των ωφελούμενων για τα επιδόματα παιδιού από 800.000 σε 900.000 οικογένειες και από 650εκατ. Ευρώ σε 980 εκατ. Ευρώ, η εξάμηνη καθαρή άδεια μητρότητας χωρίς συμψηφισμό με την άδεια λοχείας και η επέκτασή της στις αναπληρώτριες εκπαιδευτικούς και στις παρένθετες μητέρες, αλλά και

η καθιέρωση της διετούς υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης των νηπίων ηλικίας 4 ετών είναι μερικές από τις θεσμικές αλλαγές που ενισχύουν τη θέση της γυναίκας και στην αγορά εργασίας, αλλά και στο κοινωνικό γίγνεσθαι και ταυτόχρονα της δίνουν το δικαίωμα να τεκνοποιήσει, εάν το επιθυμεί, χωρίς αυτό να θεωρείται πολυτέλεια για τις νέες γυναίκες που σκέφτονται: ή δουλειά ή οικογένεια. Και συνεχίζουμε, διότι ο δρόμος είναι μακρύς και δύσκολος, αλλά οι καρποί του είναι ιδιαίτερης αξίας για μια πιο δίκαιη κοινωνία, για μια κοινωνία πιο ίσων που όλες και όλοι επιθυμούμε να ζήσουμε σε αυτήν, αλλά να την αφήσουμε και παρακαταθήκη στα παιδιά μας.

Θα ήθελα να κλείσω με μια ευχή, αλλά και με μια ταυτόχρονη δέσμευση από πλευράς μου και από πλευράς του Υπουργείου Εσωτερικών της Ελλάδος και συγκεκριμένα της Υφυπουργού Εσωτερικών αρμόδιας για θέματα ισότητας που εκπροσωπώ: Οι σημερινές συναντήσεις με τους θεσμικούς - και όχι μόνο - φορείς της Κύπρου για την ισότητα των φύλων, ευελπιστώ να είναι το έναυσμα για μια πιο συστηματική συνεργασία και συμπόρευση στα θέματα ισότητας των φύλων μεταξύ των χωρών μας, μεταξύ της Ελλάδας και της Κύπρου. Οι διεκδικήσεις μας είναι κοινές και το ίδιο κοινές οφείλουν να είναι και οι δράσεις μας. Χαίρομαι πολύ που τη μέρα αυτή βρίσκομαι μαζί σας και ελπίζω σύντομα να έχουμε τη δυνατότητα να σας φιλοξενήσουμε και εμείς στην Ελλάδα το ίδιο άριστα όπως το πράξατε κι εσείς.

Σας ευχαριστώ